Onbeş günlük
DURUM
TKP. Yayın Bürosu

Bütün ülkelerin proleterleri, birleşiniz !

TÜRKİYE KOMÜNİST PARTİSİNİN ENFORMASYON BÜLTENİ

Sayı 23 (253) 15 Aralık 1979

İÇİNDEKİLER:

D U Y U R U

TKP, Lenin'ci savaş erlerinden birini yitirdi. Türkiye işçi sınıfının yiğit evlâdı, TKP MK Politik Büro üyesi Ahmet Saydan yoldaş, ağır bir hastalıktan sonra, 62 yaşında gözlerini dünyaya yumdu.

Ahmet Saydan yoldaş, 1 Ağustos 1917'de, emekçi bir ailenin çocuğu olarak dünyaya geldi. Zor koşullarda, yoksulluk içinde büyüdü. İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesini bitirdi. Daha üniversite yıllarında işçi sınıfının devrimci davasıyla bağlandı. Türkiye komünist gençlik hareketine katıldı. II.dünya savaşı boyunca Hitlercilere, gericiliğe, militarizme karşı gençliğin anti-faşist birliği için aktif olarak çalıştı. Faşist saldırganlara, barbarlara karşı, yüce Lenin'in ülkesiyle, Sovyetler Birlği ile dayanışmayı vargücüyle savundu. Bu dönemde, faşist yönelimli Saraçoğlu hükümetince tutuklandı.

TKP sıralarına bu çetin sınavlardan geçerek geldi. İllegal koşullarda, egemen sınıfların her türlü baskı ve terörüne yılmadan göğüs gerdi. Faşizmin belinin kırılmasından sonraki dönemde, legal Türkiye Sosyalist Emekçi ve Köylü Partisi'nin kurulmasında aktif rol aldı. Sınıf sendikalarının örgütlenmesinde ve birliğinin oluşturulmasında önemli katkıda bulundu. 1946 yılında TSEKP'nin kapatılmasıyla bir kez daha tutuklandı. Poliste, ağır, sert işkencelerden, tabutluklardan boyun eğmeden, komünist onurundan en küçük bir ödün vermeden, devrimci inancını hiç bir zaman yitirmeden geçti. Uzun yıllar zındanlarda yattı.

Ahmet Saydan yoldaş, barış, demokrasi, ulusal bağımsızlık ve sosyalizm savaşında parti sıralarında temel örgütten, Politik Büro'ya kadar her düzeyde sorumlu görevler aldı. Uzun yıllar ajitasyon-propaganda dalında çalıştı. Partinin verdiği her görevi, örnek Lenin'ci disiplinle yerine getirdi. Oportünizme ve likidatörlüğe karşı savaşta, her zaman Lenin'ci doğrultuda yer aldı. İşçi sınıfı düşmanlarıyla, polis ajanlarıyla ödünsüz savaştı. 1973'de, TKP'nin yeni atılımına bütün varlığı ile yardımcı oldu. Yeni parti kadrolarının eğitimine, devrimci yolda yetişmesine, komünist hareket içinde elde ettiği zengin deneylerle değerli katkılarda bulundu.

Türkiye ve uluslararası işçi hareketinin değerli savaşçısı, Ahmet Saydan yoldaş, tüm yaşamı boyunca Marksizm-Leninizme, proletarya enternasyonalizmine sımsıkı bağlı kaldı. SBKP ile TKP arasındaki kardeşçe bağları daha da pekiştirmek, dünya komünist hare-

ketinin Marksçı-Leninci birliğini daha da güçlendirmek için yorulmak bilmeden çalıştı. TKP'nin Leninci ideolojik, örgütsel birliğini her zaman göz bebeği gibi korudu.

Bütün partili yoldaşlara, ailesine ve yakınlarına baş sağlığı diler, derin acılarını paylaşırız.

Anısını her zaman canlı tutacağız.

Türkiye Komünist Partisi

13 Aralık 1979

Merkez Komitesi

"SOSYALİST VE SOSYAL DEMOKRAT PARTİLERLE İLİŞKİLERİN GÜNCEL SORUNLARI" ÜSTÜNE TEORİK BİLİMSEL KONFERANS

(11-13 Aralık 1979, Macaristan-Tihani)

Türkiye Komünist Partisi temsilcisinin konuşması

Değerli yoldaşlar,

Türkiye'de işçi sınıfı politik bakımdan -birçok gelişmiş kapitalist ülkelerden ayrımlı olarak- büyük çoğunluğuyla bir komünist ve bir sosyal demokrat partide örgütlenmiş değildir. İllegal koşullarda Türkiye Komünist Partisi işçi sınıfının en bilinçli kesimlerini giderek artan bir ölçüde, kendi çatısında örgütlüyor. Bunun yanısıra işçi sınıfının şu ya da bu kesimlerini etkileyen, legal çalışan TİP ve TSİP vardır. Bunlardan başka sol belgilerle ortaya çıkan her soydan ve boydan birçok parti ve gurup da bulunuyor. Burjuva reformcu görüşler emekçilerin, bu arada işçilerin önemli bir kesiminin üstünde etkinliğini henüz yitirmiş değildir. Cumhuriyet Halk Partisi sosyal reformizmi işçi sınıfına sızdırmak istiyor. Bu süreçte sosyalist enternasyonalin sağcı yöneticilerinin yöntemleri küçümsenmeyecek bir rol oynuyor.

Cumhuriyet Halk Partisi'nin karakteri ve politikasının ana çizgileri

CHP'nin 1977 yılından bu yana sosyalist enternasyonale üye olması bu partiyi Batı Avrupa sosyal demokrat partileriyle eş tutmaya yol açmamalıdır. Türkiye'nin en eski burjuva partisi olan CHP, burjuvazinin etkili çevreleriyle sürekli bağ içinde gelişegelmiştir. CHP kurulduğundan bu yana çok sınıf ve katmanlı bir burjuva partisi olagelmiştir. Bugün de tekelci burjuvazinin belirli temsilcilerinden, tekelci olmayan burjuvaziye, orta katmanlardan bir kısım emekçilere kadar değişik güçlerce oluşturuluyor.

1960'ların ortalarında bu partinin ideolojisinin daha çok ulusal reformcu olan çizgilerine Ecevit'in yönetimindeki "ortanın solu" hareketiyle bazı sosyal reformcu ögeler eklendi.

Görüldüğü gibi CHP'nin reformist politikası işçi hareketi içinde bir oportünist akım olarak ortaya çıkmamıştır. Ama sosyal demokratizm burjuva partisi yöneticilerince, onlarla bağlı sendika liderleri aracılığıyla işçi hareketine sızdırılmak isteniyor. Bu anlamda CHP içinde bir sosyal demokrat eğilimden söz ediyoruz.

1979 Kasımına kadar, iki yıla yakın hükümet süresince CHP ağırlıklı hükümetin dış politikası emperyalizme ve NATO'ya bağımlılık konumlarından ayrılmadı. Hükümete gelmeden önce NATO'dan çıkmayı da içeren sol kanadın tutumu etkinlik kazanmadı.

Öte yandan CHP'nin dış politikasında başka burjuva partilerinden ayrılan kimi özellikler vardır. CHP yöneticileri bu politikayı "çok yönlü" dış politika olarak adlandırıyor. Bu politikanın özellikleri, NATO'ya bağlılık koşullarında emperyalist merkezler arasında, özellikle ABD ile Batı Avrupa arasındaki çelişkilerden yararlanmak, Batı Avrupa'daki emperyalist ülkelerle, özellikle Federal Almanya ile ilişkileri geliştirmek ve sosyalist ülkelerle ilişkileri belli bir dereceye kadar ABD'ye karşı "denge unsuru" olarak geliştirmektir. Bu politika Sovyetler Birliği ile bir Politik Belge'nin imzalanması, "Sovyetler Birliği'nden Türkiye'ye tehlike gelmediği" yolundaki resmi açıklamalar, NATO'nun uzun süreli silahlanma harcamalarına yönelik belirli bir eleştiri, Filistin Kurtuluş Örgütü'nün Türkiye'de bir temsilcilik bürosunun açılması gibi bazı olumlu yönlerde yansıdı. Hükümetinin geri çekilmesinden bir süre önce CHP Genel Başkanı yaptığı bir açıklamada, Sovyetler Birliği'nin yeni

barış girişimini "SSCB'nin barış politikasının yeni bir kanıtı" ve "politik yumuşamadan askersel yumuşamaya dönüşmeye bir katkı" olarak değerlendirdi. Yeni atom roketlerinin Türkiye'ye yerleştirilmesine karşı çıktı, ama onların Batı Avrupa'ya yerleştirilmesine karşı konum almadı.

TKP barış içinde yanyana yaşama, yumuşama politikası,Sovyetler Birliği ve öteki sosyalist ülkelerle ilişkilerin geliştirilmesi yönünde küçük de olsa her adımı destekliyor. Bu olumlu yönlerden CHP'yle ve her şeyden önce onun tabanıyla bu amaçlar çerçevesinde eylem birliğini sağlamak için yararlanıyor. CHP üyelerinin ve CHP'nin belirli kesimlerinin, yeni nükleer roketlerin Batı Avrupa'ya yerleştirilmesine karşı ülkenin dört bir yanında örgütlenen yığın eylemlerine katılması bu eylem birliğinin olanaklarını gösteriyor.

Bunun yanısıra Türkiye Komünist Partisi CHP'nin emperyalizm yanlısı raylara oturan dış politikasının yukarda sayılan yönlerinin de yetersizliğini ve sınırlılığını eleştiriyor. Kendi ardıcıl anti emperyalist politikasını, ardıcıl barış politikasını bunun karşısına koyuyor. "Çok yönlü" dış politikasıyla CHP yönetimi ülkede derinleşen bunalım koşullarında emperyalist ülkelerden belirli ekonomik ve askersel ödünler koparmak amacını güdüyor. Bu politikanın altında ayrıca bölgede Türkiye'nin belirli hegemonyacı amaçlarını gerçekleştirmek için göreceli bir hareket özgürlüğü sağlamak isteği de yatıyor. Bu, yine CHP'nin hükümette olduğu 1974 yılında Kıbrıs'a asker çıkartılmasında ve adanın bir kesimine halâ el konmasında ve Türkiye'de savaş endüstrisi kurma yolundaki hırslı planlarla kendini gösteriyor.

Öte yandan uluslararası güçler dengesinin sosyalizmden yana daha da değişmesi, CHP'nin temsil ettiği sınıf ve katmanların -değişik oranlarda olsa da- emperyalizmle belirli çelişkilerinin olması, CHP'nin ya da belli kesimlerinin barış ve yumuşama sorunları çerçevesinde eylem birliğine çekilmesini bundan böyle de olanaklı yapıyor.

İç politikada CHP programının özünü oluşturan "üçüncü yol" politikası CHP'nin hükümette ağırlıkta olduğu kısa dönemde iflas etti. Uzlaşmaz sınıfların çıkarlarının "hakça düzen" belgisiyle uzlaştırmaya yönelik demagoji, emperyalist uluslararası para fonu (UPF)nun, yerli tekellerin dayatmaları karşısında emekçilerin çıkarlarını ayaklar altına almaktan başka sonuç vermedi. CHP ağırlıklı hükümet derin bunalıma hiç bir çözüm getiremedi. "Sosyal devlet" ve "özyönetim" belgileriyle işçilerin karşısına çıkan hükümet 12 Mart gerici

askersel rejim döneminden bu yana en fazla grev erteleyen hükümet oldu. "Sosyal anlaşma" adı altında sendikaları, patron örgütlerini ve hükümeti "uzlaştırmak", çabası pratikte CHP'nin etkilediği sendikaların bile direnciyle karşılaştı ve iflas etti. Emperyalizme bağımlılık ve Türkiye'nin içinde bulunduğu derin bunalım koşulları bu politikaya devlet sektöründe bile çok dar sınırlar çekiyor.

Kendine daha önce en fazla oy sağlayan, demokratik hak ve özgürlükleri geliştirme sözü yerine CHP yönetimi gericiliğin ve militarist çevrelerin baskılarına boyun eğdi ve kendi eliyle demokratik hak ve özgürlükleri kısıtlayan önlemler aldı, sıkıyönetime gitti. "Hem aşırı sağa, hem de aşırı sola karşı olma" savı altında artan faşist terör karşısında geriledi ve demokratik örgütleri kapatmaya gitti. İş başına gelmeden önce demokrasi savaşında "paralel hareketi" olanaklı gören konumlardan üyelerinin faşizm tehlikesine karşı, demokratik hakları korumak ve geliştirmek savaşında komünist ve sosyalistlerle eylem birliğini yasaklama konumlarına geçti.

CHP'nin bu sağcı gelişmesinde ve kendi programının gerisine düşmesinde sağ yönetimin kendi sınıfsal konumları nedeniyle yığınları harekete geçirmekten duyduğu korkunun da önemli bir rolü oldu.

CHP'nin politikasının iflası bu partinin son seçimlerde uğradığı büyük oy kaybında yansıdı. Bu süreç CHP içinde tartışmaları arttırıyor ve sıralarının ayrışmasına yol açıyor.

İşçi sınıfının ve sol güçlerin eylem birliği üstüne

Türkiye'de işçi sınıfının eylem birliği sorunu CHP'yle tüm olarak eylem birliği anlamına gelmez. Bu çerçevede ancak CHP'ye bağlı olan işçi yığınlarıyla tabandan eylem birliği söz konusudur. Hem CHP yanlısı yönetimlerin olduğu sendikalarda, hem de ekonomik, sosyal ve demokratik amaçlar için yürütülen yığın savaşlarında bu yolda olumlu adımlar atılmıştır. Emperyalizme, tekellere karşı bu yığın savaşları içinde komünistler CHP'nin burjuva reformist politikasının iç yüzünü işçi yığınlarına açıklıyor, anti-komünizme, oportünizme karşı savaşıyor, onları bu etkinlikten kurtarmak için çalışıyor.

CHP'nin belli kesimleriyle, özellikle sol kanadıyla eylem birliği ise özünde orta katmanlarla ve öteki tekelci olmayan güçlerle bağlaşıklık sorunuyla bağlıdır. TKP bu bağlaşıklığı, Kürt demokratlarıyla bağlaşıklık gibi ulusal demokratik cepheyi oluşturma stra-

tejisi çerçevesinde ele alıyor.

Bunun yanısıra TKP baskıcı bir rejim kurmak isteyen şimdiki Demirel hükümetinin gerici çabalarına karşı, faşizm tehlikesine karşı, demokratik hakları koruma savaşına -en geniş demokratik güçlerle eylem birliği çerçevesinde- tüm CHP'yi çekmeye çalışıyor.

İşçi sınıfının eylem birliği çerçevesinde ise TKP sosyalizm amacını benimseyen TİP ve TSİP'le politik düzeyde eylem birliğini savunuyor. TİP ve TSİP gitgelli ve daha süren bir gelişme içinde birçok sorunda bilimsel sosyalizmden esinlenen görüşlere yöneldiler. Bu partilerde komünistlerle eylem birliği eğiliminin ortaya çıkması TKP'nin ardıcıl eylem birliği politikasıyla sağlandı. TKP, komünistler ve sosyalistler arasındaki eylem birliğini baltalayan sağ ve "sol" oportünist tutumlara karşı , ilkesel planda ideolojik savaşı başarılı bir eylem birliği politikasının ayrılmaz parçası sayıyor. Kuşkusuz bu partilerle eylem birliğinin önünde aşılması gereken belirli zorluklar vardır. TKP'nin illegal koşullarda savaşmak zorunda olması, komünistlerle eylem birliğine karşı ön yargılar bunlardan bazılarıdır.

TKP ile bu partiler arasında görüş ayrılıklarının olması ortak eylemlere engel değildir. Tersine eylem birliği süreci içinde bu görüş ayrılıklarını bugünden yarına olmasa da giderme olanakları vardır.

Kuşkusuz TKP ile bu partilerin ortak savaşı işçi sınıfının birliği sorununu çözmüş olmayacaktır. Üstelik gelişmiş kapitalist ülkelerden farklı olarak işçi sınıfının önemli bir kesimi halâ burjuva partilerinin etkisi altındadır. Ama komünistlerle sosyalistlerin eylem birliği bu etkinliği geriletmek ve daha geniş işçi yığınlarını savaşa katmak için daha elverişli koşullar oluşturacaktır.Komünistlerle sosyalistlerin işbirliği daha geniş sol güçlerin birliği için bir çekim merkezi oluşturacaktır. CHP sol kanadını ve Kürt demokratlarını ulusal demokratik cephenin çerçevesine çekmeyi kolaylaştıracaktır.

Eylem birliğinin güncel örnekleri

Geçtiğimiz altı ayda komünistlerle sosyalistler arasında öteki demokratik güçlerin de katıldığı ortak eylemler için örnekler artmıştır. NATO'ya ve silahlanma yanışına karşı ortak bir yürüyüş gerçekleştirildi. Son yıllarda ikibinden fazla insanın kurban gittiği

faşist terörün tırmanmasına karşı, bu terörün başlıca örgütleyicisi faşist MHP'nin kapatılması için bir kampanya sırasında yer yer tabandan eylem birlikleri yapıldı. 14 Ekim Senato üçte bir yenileme seçimleri sırasında yeni adımlar atıldı. TKP bu seçimlerden önce sosyalist partilere, Kürt demokratlarına, CHP'nin sol kanadına ve öteki demokratik adaylara bir seçim bloku ve bu gerçekleşmeyince de seçim kampanyasında ortak çıkışlar önerdi. İstanbul'da ve başka yerlerde komünistlerle sosyalistlerin bir kesiminin, Kürt demokratlarının ve ilerici adayların katıldığı ortak seçim miting ve toplantıları yapıldı. Seçimlerden sonra değişik gençlik örgütleri demokratik istemler için eylemlere çağıran ortak bir çıkış yaptılar. Böylece komünist, sosyalist ve Kürt demokrat gençliğin eylem birliği yönünde olumlu adımlar atıldı. Birçok kentlerde komünistler ve sosyalistler Büyük Oktobr Sosyalist Devrimi'nin 62. yıldönümünü ortak toplantılarla kutladılar. Bu işbirliği Batı Avrupa'ya nükleer roketlerin yerleştirilmesine karşı Barış Derneği'nin girişimiyle örgütlenen üç haftalık kampanyada daha belirgin olarak yansıdı. Bu kampanyanın değişik yığın eylemlerini komünistler, sosyalistler ve öteki barış güçleri ortaklaşa düzenlediler. Çok sayıda CHP üyesi ve yer yer bu partinin belirli kesimleri de bu kampanyaya katıldı. Türkiye Komünist Partisi, Yunanistan Komünist Partisi ve Kıbrıs Emekçi Halkının İlerici Partisi AKEL'in halklarımıza ortak çağrısı bu kampanya için çok olumlu bir etki yaptı.

TKP işçi sınıfının eylem birliğine ve ulusal demokratik cephenin oluşturulmasına yönelik politikasını bundan böyle de ardıcıl olarak izleyecektir. Partimiz Marksizm-Leninizm ilkelerinden ve uluslararası komünist hareketin zengin deneyiminden yürüyor. Bu konferans da kardeş partiler arasındaki geniş bir görüş değiş tokuşu ile bu deneyimlere kollektif bir katkı yapmıştır. TKP kardeş komünist partilerinin şu ya da bu biçimde kollektif toplantı ve konferanslarını çok yararlı görüyor ve zorunlu sayıyor. Bizim deneylerimiz de ancak komünist aprtisi kendi ideolojik ve örgütsel bağımsızlığını titizlikle korursa oportünizme karşı uzlaşmaz bir savaş yürütürse ve yorulmak bilmeden kendi politik etkinliğini arttırmak ve sıralarının birliğini güçlendirmek için savaşırsa eylem birliğini her düzeyde gerçekleştirmekte başarı sağladığını gösteriyor. TKP bundan böyle de bu yoldan yürüyecektir.

Değerli yoldaşlar, son olarak Türkiye Komünist Partisi adına Macaristan Sosyalist İşçi Partisi Merkez Komitesi'ne bu konferansa partimizi çağırdığı için, gösterdiği büyük konukseverlik için candan teşekkür ederim.

Demirel hükümeti, NATO nükleer silahlanma x planını onayladı

Demirel hükümeti, NATO'nun Batı Avrupa'ya Amerikan yapısı "Pershin-2" ve "Cruise Missile" nükleer roketlerinin yerleştirilmesi planını onayladı. Savunma bakanı Erkmen Brüksel toplantısından sonra verdiği demeçte NATO'nun bu nükleer savaş planının "silahsızlanmaya ve güvenliğe katkıda bulunacağını" söylemekle, Amerikancı Demirel hükümetinin ülkemizi NATO'nun serüvenci planlarına alet etme politikasını haklı göstermeye kalkıştı.

NATO'nun ABD, F.Almanya ve İngiltere gibi güçlü ülkeleri bu yeni nükleer silahlanma planını onaylatmak için Türkiye üzerinde de yoğun baskılar uyguladılar. Ankara'ya gelen Uluslararası Para Fonu (İMF) delegasyonu, Türkiye'ye yeni kredinin açılması için Demirel hükümetinin ABD'nin yeni atom füzelerinin üretimine ve Batı Avrupaya yerleştirilmesine evet demesini şart koştu.

Demirel hükümeti, NATO'nun bu nükleer silahlanmayı tırmandırma planını onaylamakla, halkımızın sırtına yeni silahlanma harcamaları yükledi. İlk hebaba göre, Türkiye bu ölüm füzelerinin üretimi için 5 milyar lira ödeyecektir.

NATO'nun nükleer silahlanmayı tırmandırma kararı dünyada olduğu gibi, Türkiye'de de sert protestolarla karşılanıyor. Türkiye'nin 20 ilinde "Amerikan ölüm füzelerine hayır!" belgisi altında yığınsal gösteri, toplantı ve değişik forumlar düzenlendi. Tarsus'ta, Torbalı'da, İzmit'te ve ülkenin öteki kentlerinde çeşitli forumlar düzenlendi. Bu forumlara komünistlerin, sosyalistlerin, işçi sendikalarının, ilerici kadın ve gençlik örgütlerinin, meslek odalarının temsilcileri aktif bir biçimde katıldı. CHP saylavlarından Erol Saraçoğlu Mecliste yaptığı bir konuşmada, ABD füzelerinin Batı Avrupaya ve Türkiye'ye yerleştirilmesine ve üretimine karşı çıkılmasını istedi. TİP genel başkanı Behice Boran da"yeni nükleer füzelerin Batı Avrupaya yerleştirilmesine kesinlikle karşı çıkılmalıdır" dedi. Ayrıca Tabii Senatör Suphi Gürsoytrak ABD üsleriyle ilgili bir Meclis araştırılması açılmasını istedi. Bu konuda verilen önerge üzerine bir komisyon kuruldu.

Batı Avrupa ülkelerinde çalışan işçilerimiz de bulundukları ülkelerin barış ve demokrasi güçleriyle tam bir dayanışma içinde

"Amerikan ölüm füzelerine hayır!" kampanyasına aktif bir biçimde katılıyorlar. 9 Aralıkta Brüksel'de düzenlenen gösteri bunun en somut kanıtı oldu. 30 ulustan delegelerin katıldığı Brüksel gösterisinde Türkiye delegasyonu Barış Derneği temsilcisi CHP saylavı Mustafa Gazalcı, TİP temsilcisi Yavuz Çizmeci ve TSİP temsilcisi Gülgün Tezgider'den oluştu. Yürüyüşe katılan Türkiyeli işçiler, barışseverler "NATO'dan çıkılsın,üsler kapatılsın!" "NATO'cu Demirel hükümetine hayır!" "141-142'ye hayır!" "TKP'ye özgürlük!" belgilerini haykırdılar.
